

肝郁脾虚

gānyù píxū

Stísnění jater a prázdnota sleziny

HAX5-2240

逍遥散

xiāoyáo sǎn

Prášek na uvolnění

Účinné složky

<i>chaihu</i> – Bupleuri radix, RT 044	<i>gancao</i> – Glycyrrhizae radix, RT 030
<i>dangguishen</i> – Angelicae sinensis radicis corpus, RT 049a	<i>baizhu</i> – Atractylodis ovatae rhizoma, TU 020
<i>baishao</i> – Paeonie radix alba, RT 016	<i>bohe</i> – Menthae herba, GR 027
<i>fuling</i> – Poria cocos, VA 008	<i>ganjiang</i> – Zingiberis rhizoma exsiccatum, TU 050a

Vysvětlení

Chaihu uvolňuje játra a harmonizuje čchi, působí však také na žlučník. *Dangguishen* je tělo kořene čínské anděliky, které doplňuje krev a rozptyluje sraženiny. *Baishao* vyživuje krev a jin, zastavuje bolesti a omezuje nadměrnou aktivitu *jangu* jater. *Fuling* posiluje slezinu, aby lépe přeměňovala vlhkost a produkovala čchi a krev, obdobně působí i *baizhu*. *Gancao* harmonizuje účinky produktů ve směsi a pomáhá slezině produkovat čchi a krev, navíc v kombinaci s *baishao* působí i proti bolestem břicha. *Bohe* v malém množství posiluje účinek *chaihu* na uvolnění jater a zároveň rozptyluje horkost vzniklou v důsledku předchozího stísnění jater. *Ganjiang* je teplý a vysušující produkt zvyšující účinky *baizhu* a *fulingu*, samostatně pak působí na žaludek a zabraňuje protisměrnému pohybu jeho čchi.

Účinky

- harmonizuje krev a rozptyluje vítr (*lixue xiaofeng*)
- napravuje menstruaci (*tiaojing*)

Indikace

- gynekologické nemoci spojené se stísněním a zauzlením se čchi jater (*ganqi yujie*), menstruační bolesti ze stáz krve (*xueyu*)
- duševní a emocionální poruchy (*shenzhi shitiao*)
- stísněnost čchi jater (*ganqiyu*) a prázdnota krve (*xuexu*)
- nerovnováha mezi játry a slezinou – s nadměrnými játry a bolestmi žaludku, vyvolanými stísněním čchi (*qiyu*) a stísněním čchi jater (*ganqiyu*)

Kontraindikace

- horkost - zejména u žen, neboť může dojít ke zvýšení menstruačního krvácení, v takovém případě raději použít HAX5.1
- neměla by se používat v průběhu menstruace

Použití

- syndrom stísněnosti (*yuzheng*) ze zablokované čchi (*qizhi*)
 - ☞ lze též použít XCH5, nebo XJC4
- neustávající říhání z chladu
 - ☞ doporučuje se použít spíše XCA7
- depresivní syndromy, duševní a mentální poruchy (*dianzheng* – *shenzhi yichang*) ze stísněné a zauzlené čchi jater (*ganqi yujie*)
- menstruační poruchy ze stísněné a zauzlené čchi jater (*ganqi yujie*)
 - ☞ použít jen v případech s výraznými příznaky prázdnoty (*xu*)
 - ☞ v ostatních případech použít XCH5
 - ☞ při bolestivém roztažení prsů kombinovat s HBC3
- nepravidelná menstruace (*yuejing butiao*) z nerovnováhy mezi játry a slezinou (*ganpi butiao*)
- zvětšení břicha z akumulací (*jiju*) ze stísnění a zauzlení čchi jater (*ganqi yujie*)
- bolestivá menstruace (*tongjing*) z prázdnoty krve jater (*ganxuexu*)
 - ☞ lze též použít XLA5, nebo XLA5.1
- prázdnota krve (*xuexu*) s nadmutím břicha z překážek tvořených sraženou krví v drahách *chongmai* a *renmai*, kde došlo k zahuštění a zauzlení se vlhkosti (*chong-ren yushi ningjie*)
 - ☞ použít současně WLH3

Poznámky

Použitím je blízka HBC3, neboť se jedná o dvě nejběžnější směsi na zprůchodnění jater při stísnění čchi jater. HBC3 cílí výhradně na stísnění čchi jater, které může být i závažné. HAX5 cílí na stísnění čchi jater s prázdnou krví a sleziny, tzn. mírněji rozptýluje, ale více vyživuje, a je tak vhodnější u osob s prázdnou a pro dlouhodobější užívání.

Použitím je rovněž blízka XJC4, neboť se jedná o dvě nejběžnější směsi na zprůchodnění jater s přítomností silné emoční složky. XJC4 rozhýbává čchi a krev a používá se výhradně u stavů plnosti, resp. zásadnějších stísnění a stagnace – kromě čchi též tekutin, krve apod. HAX5 se naopak používá u kombinovaných stavů plnosti a prázdnosti.